

Databokslut

2022

April 2023

Godkänd av stadsstyrelsen
8.5.2023 § 192

Innehåll

1 Syftet med databokslutet	3
2 Datasäkerhet och dataskydd	3
2.1 Aktuella ärenden	4
2.2 Dokumentering	5
3 Lagstiftning och övriga anvisningar	5
4 Den registrerades rättigheter	6
5 Utvärdering och utveckling	7
6 Nyttiga länkar	8

1 Syftet med databokslutet

I detta databokslut beskrivs nuläget hos Karleby stads datasäkerhet och dataskydd. Syftet med databokslutet är att beskriva hur staden säkerställer datasäkerheten och dataskyddet och hur den under 2022 har utvecklat processer som anknyter till datasäkerhet och dataskydd. Databokslutet är samtidigt en viktig del av ansvarsskyldigheten eftersom staden med hjälp av den påvisar att dataskyddsförordningen och andra principer i anknytning till datasäkerhet och dataskydd följs. Databokslut görs årligen.

2 Datasäkerhet och dataskydd

Karleby stad har utnämnt en datasäkerhetsansvarig, uppgiften ingår i dataförvaltningschefens uppgiftsbeskrivning. Den datasäkerhetsansvarige svarar för definieringen av nivån på organisationens datasäkerhet och utvärdering och rapportering av den samt för annan administrativ datasäkerhet och är ordförande för datasäkerhetsgruppen. Hen svarar för utarbetandet av datasäkerhetsplaner, övervakningen av verkställandet, främjande av datasäkerhetskunskaper och datasäker praxis i verksamhetsenheten och de tjänster den upphandlar, samt för rapporteringen till ledningen.

Karleby stad har utnämnt en dataskyddsansvarig, uppgiften ingår i datahanteringsspecialistens uppgiftsbeskrivning. Datahanteringsspecialisten är en intern, oberoende sakkunnig. Den dataskyddsansvariga har i uppgift att vara kontaktperson för både registrerade och dataskyddsombudet. Hen följer efterföljandet av dataskyddsanvisningar i organisationen och lyfter fram eventuella brister. Efterföljandet av dataskyddsbestämmelserna ligger på registerförarens ansvar och den dataskyddsansvariga är inte personligen ansvarig för försummelse att följa förordning eller lag.

Staden har en datasäkerhets-/dataskyddsarbetsgrupp som sammanträder med ungefär två månaders mellanrum. I arbetsgruppen behandlas aktuella frågor som anknyter till datasäkerhet och dataskydd och dras upp riktlinjer för stadens datasäkerhets- och dataskyddsarbete i enlighet med de linjer ledningen utstakat. Gruppen kan ge rekommendationer, informera, föra viktiga ärenden till ledningsgruppen och övervaka dataskyddet och datasäkerheten i stadens organisation. Utöver datasäkerhets- och dataskyddsansvariga ingår i arbetsgruppen representanter för bildningsväsendet, småbarspedagogiken, undervisningstjänster, koncernförvaltningen, dataförvaltningen (2 representanter), stadsmiljö, Karleby vatten och kommunikationen. Med i gruppen är också den interna revisorn. I gruppens sammanträden deltar vid behov andra sakkunniga som bjuds in.

Helhetsansvaret för datasäkerheten och dataskyddet ligger på stadens ledning. Ledningen säkerställer att tillräckliga resurser finns för arbetet. De linjer som ledningen stakat ut när det gäller såväl dataskyddet som datasäkerheten syns i stadens datasäkerhetspolicy som godkändes i maj 2020.

Sammanträden, utbildningar och evenemang år 2022	
Datum	
23.2.2022	Datasäkerhets/dataskyddsgruppens sammanträde
18.5.2022	Datasäkerhets/dataskyddsgruppens sammanträde
24.8.2022	Datasäkerhets/dataskyddsgruppens sammanträde
26.10.2022	Datasäkerhets/dataskyddsgruppens sammanträde
10.11.2022	Den riksomfattande Taisto-övningen
7.12.2022	Datasäkerhets/dataskyddsgruppens sammanträde

Stadens riktlinje är att alla anställda, både nya och gamla, ska gå igenom kursmaterialet i utbildningsmiljön eOppiva. I slutet av kursen görs ett test över det utbildningsmaterial. Det följs upp hur stor procent av personalen som har gått kursen och försummelse leder till anmärkningar.

2.1 Aktuella ärenden

Datasäkerhets-/dataskyddsgruppen deltog i Taisto-övningen 2022. I övningen deltog också medlemmar från ledningsgruppen, marknadsförings- och kommunikationschefen samt arbetarskyddschefen. Taisto är en gemensam övning i datasäkerhet och dataskydd som administreras av myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Denna gång ordnades övningen på distans och den tog en halv dag i anspråk. Dataförvaltningens representant är sekreterare under övningen. Under övningen övar man inför eventuella datasäkerhets- och dataskyddsavvikelse. I temana för Taisto-övningen 2022 betonades förberedelser inför elavbrott i samband med den rådande energikrisen. Under Taisto-övningen konstaterades det att det är viktigt att på förhand förbereda sig på energikrisens verkningar, särskilt när det gäller kritiska datasystem. Taisto-övningen väckte diskussion och ledde till förslag till åtgärder med hjälp av vilka verksamheten ska kunna fortgå och återhämta sig inom rimlig tid. Under övningen togs också upp cyberhot som anknyter till avbrott och andra undantagssituationer. Antalet cyberattacker kan öka när stadens grund- och stödfunktioner är som mest sårbara. Efter Taisto-övningen har många interna datasäkerhetsanvisningar uppdaterats och personalens har fått

information om hur man identifierar skadlig information. Tack vare övningen har många konkreta åtgärder vidtagits som förbättrar datasäkerheten och dessa åtgärder fortsätter 2023.

Under 2022 uppdaterades också användarförbindelsen för nya anställda. Med hjälp av användarförbindelsen förbinds systemens användare att följa organisationens principer som gäller dataskydd och datasäkerhet. Förbindelsen går igenom tillsammans med den anställda och den gäller alla datasystem som används i organisationen. Förbindelsen består av avsnitten sekretess och tystnadsplikt, användarnamn och lösenord, användning av dator, användning av e-post och internet, anvisningar om dataskydd och datasäkerhet samt påföljder av överträdelser.

2.2 Dokumentering

Ifyllandet av registret över behandling som utgör en del av registerförarens ansvarsskyldighet fortgår. Dokumentering i anknytning till registret över behandling görs också i appen Digiturvamalli som används inom organisationen. Registret över behandling är en skriftlig beskrivning av behandlingen av personuppgifter i stadens organisation. Också dataskyddsbeskrivningarna som publiceras på nätet verkställer detta tillsammans med stadens informationsstyrningsplan (TOS). Med informationsstyrningsplanen är det möjligt att svara på i vilka uppgifter eller dokument personuppgifter hanteras och vilka grunderna är för hanteringen av personuppgifter. Ansvaret för ifyllandet och upprätthållandet av beskrivningarna och Digiturvamalli ligger på sektorerna. Den dataskyddsansvarige ger anvisningar och handleder i dokumenteringen.

Kraven i informationshanteringslagen (lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen, 906/2019) har främjats med hjälp av den ovan nämnda appen Digiturvamalli. För informationshanteringsmodellen har utarbetats beskrivningar över informationslager, informationsmaterial, verksamhetsprocesser och informationssystem.

3 Lagstiftning och övriga anvisningar

Tack vare dataskyddsförordningen har en medborgare rätt att kontrollera uppgifter som sparats om hen, korrigera dem vid behov eller kräva att uppgifterna tas bort ur registret. En medborgare har också rätt att göra invändning i samband med behandling av personuppgifter och förhindra automatiserat beslutsfattande på vissa villkor. Blanketter som anknyter till detta finns på Karleby stads sidor om dataskydd.

Enligt dataskyddsförordningen ska för behandling av personuppgifter finnas laglig grund. Laglig grund kan vara något av följande:

- samtycke från den registrerade

- avtal
- den personuppgiftsansvariges rättsliga förpliktelse
- skydd av intressen som är av grundläggande betydelse
- utförande av en uppgift som är av allmänt intresse eller myndighetsutövning
- den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intresse

Särskilda kategorier av personuppgifter, till exempel uppgifter om etniskt ursprung, hälsa eller medlemskap i fackförening får i regel inte behandlas. Behandling tillåts dock om undantag föreskrivs i dataskyddsförordningen eller den nationella lagstiftningen.

Dataskyddslagen är en nationell lag som preciserar och kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning. I dataskyddslagen stadgas om utnämningsskäl och behörighetsvillkor för den nationella dataombudsmannen. I lagen stadgas också bland annat om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, behandling av personbeteckningar och åldersgräns som tillämpas när informationssamhällets tjänster erbjuds till barn.

Både dataskyddsförordningen och dataskyddslagen har efterföljts när Karleby stads dataskyddsanvisningar har utarbetats. Personalen har tillgång till följande anvisningar:

- minneslista om dataskydd för anställda (på finska)
- minneslista om dataskydd för kundtjänst (på finska)
- minneslista om dataskydd för chefer (på finska)
- anvisningar om dataskydd för personalen (på finska)
- allmän anvisning för behandling av personuppgifter (på finska)
- datasäkerhetspolicy (på finska, uppdaterad 2020, avsnittet om dataskydd utvidgades)
- anvisningar om dataskydd och datasäkerhet i ett nötskal för personalen

4 Den registrerades rättigheter

Under 2022 har dataskyddsbeskrivningar uppdaterats och publicerats aktivt. Man har också strävat efter att informera om den personuppgiftsansvariges skyldigheter i stadens hela organisation. Också arbetet med att uppfylla kraven i informationshanteringslagen (906/2019) har främjats i organisationen. Sådana åtgärder är bland annat beskrivningen om handlingars offentlighet som finns på webbplatsen och stadens interna informationshanteringsmodell som finns i applikationen Digiturvamalli.

Stadens personal har skyldighet att meddela om eventuella personuppgiftsincidenter åt den dataskyddsansvarige. Den dataskyddsansvarige bedömer situationen och för vid behov i samarbete med den personuppgiftsansvarige en anmälan till den nationella

dataskyddsbudsmannen och den registrerade. Den dataskyddsansvariga har 72 timmars tidsfrist att göra anmälan, vilket innebär att informationen ska ske snabbt. Ett processdiagram för personuppgiftsincidenter har gjorts för staden 2018. 2022 hade staden under utarbetning en informationsblankett för registrerade att använda vid händelse av personuppgiftsincidenter. Inga anmälningar om personuppgiftsincidenter har gjorts 2022.

Stadens personal har skyldighet att anmäla också om eventuella kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten. Anmälningar om kränkningar görs till Cybersäkerhetscentret. Inga anmälningar om kränkningar gjordes 2022.

5 Utvärdering och utveckling

Artikel 35 i dataskyddsförordningen förpliktar att göra konsekvensbedömningar (PIA/DPIA) och förhandssamråd när det gäller processer med risker i anknytning till behandlingen av personuppgifter. Dataombudsmannens byrå har publicerat officiella anvisningar och redskap för konsekvensbedömning 2021. Några konsekvensbedömningar har redan gjorts. Whistleblowing-kanalens konsekvensbedömning färdigställdes och den uppdateras vid behov.

Processerna för bedömning av förändringar och arbetet med dem har bedömts internt. Stadens interna datasäkerhets- och dataskyddsgrupp har stakat ut att synligheten hos namnet på datasystem ska begränsas i den offentliga dokumenteringen, till exempel i dataskyddsbeskrivningar och beskrivningen av handlingars offentlighet. Namnet på datasystem är inte av betydelse med tanke på kommuninvånarens och klienters ansvarsskyldighet eller stadens informationsintresse. Anvisningar har också getts om att personuppgifters synlighet i offentliga dokument ska minskas.

Utvecklingen av datasäkerheten och dataskyddet är en kontinuerlig process. Informationshanteringslagen styr organisationer mot ett helhetsbetonat arbete med att underhålla och utveckla informationshanteringen. I och med de nya begreppen i informationshanteringen förväntas personalen i hela organisationen ha ett självständigt ansvar och omdöme när det gäller dataskydd och datasäkerhet. Dessutom har man strävat efter att betona registerförarens dokumentationsskyldighet. Informationshanteringslagens krav om elektronisk förvaring (från 1.1.2022) för med sig ytterligare ansvar och utmaningar när det gäller dataskydd och datasäkerhet. Även insamlandet av logguppgifter från datasystemen och förvaring av dem för med sig ytterligare arbete inom informationshanteringen. Dessutom för kraven i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster säkert med sig en ytterligare utmaning inom datasäkerhet och dataskydd.

6 Nyttiga länkar

Dataombudsmannens byrå: www.tietosuoja.fi/

EU:s allmänna dataskyddsförordning: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=FI>

Dataskyddslag: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2018/20181050>

Karleby stads sidor om dataskydd: <https://www.kokkola.fi/sv/karleby-stad/dataskydd/>

Lagen om informationshantering: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190906>